

TÜRKİYE ve DÜNYADA YETİŞTİRİLEN SIĞIR IRKLARI

Prof.Dr. Selahattin Kumlu

Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi

Zootekni Bölümü Antalya

2006

Hörgüçlü, Hörgüçsüz ve Melez Sığırlar

provided by Hoard's Dairyman

Irklara Göre Türkiye’de Sığır Varlığı

Irklar		milyon baş	%
Kül- tür	Toplam	2,6	100
	Holstein	1,7	65
	Esmer	0,6	22
	Jersey	0,2	9
	Simmental	0,1	4
Me- lez	Toplam	3,1	100
	Holstein melezi	1,9	62
	Esmer melezi	0,8	27
	Jersey melezi	0,2	6
	Simmental melezi	0,2	5
Yer- li	Toplam	4,6	100
	Yerlikara	2,6	56
	Yerlisarı	0,1	2
	Kilis ırkı	0,2	5
	Bozırk	0,0	1
	Doğu Anadolu Kırmızısı	1,4	30
	Karışık yerli	0,3	6
Top- lam	Toplam	10,4	100
	Yerli	4,7	45
	Melez	3,1	30
	Kültür	2,6	25

Sığır Irklarının Türkiye'de Başarısı

İrk	Süt verimi (kg)	gcaa (g/gün)	Ağırlığı (kg)	Yüksekliği (cm)
Yerlikara	700	600	200	110
Yerlisarı	700	600	200	110
DAK	1.000	700	250	115
Boz ırk	1.000	700	300	120
Kilis	2.000	900	400	139
Holstein	5.500	1.100	600	140
Esmer	3.500	1.100	600	130
Simmental	3.500	1.100	600	130
Jersey	3.000	650	300	120

Sığır Irklarının Almanya'da Başarısı

Süt verimi (1998)

İrk	İnek Sayısı	Yaş ort.	Süt	Yağ	Yağ	Prot	Prot	Yağ+Prot
	baş	yıl	kg	%	kg	%	kg	kg
Holstein_SA	880.427	5,0	7.584	4,25	322	3,35	254	576
Holstein_KA	189.864	4,9	6.955	4,26	296	3,36	234	530
Simmental	663.388	5,0	6.035	4,17	252	3,61	218	470
Esmer	166.683	5,5	6.420	4,16	267	3,54	227	494
Jersey	2.428	5,9	4.892	6,15	301	4,13	202	503

Sığır Irklarının Almanya'da Başarısı Et verimi (1998)

Irak	N	Besi sonu yaş	Doğum Ağ.	Besi sonu CA	Ort.gcaa
	baş	gün	kg	kg	g
Holstein_SA	416	430	38	527	1.137
Holstein_KA	132	438	38	537	1.141
Simmental	2.384	451	38	629	1.311
Esmer	1.024	435	38	524	1.136
Charolais	488	401	44	603	1.398
Limousin	410	433	39	559	1.210
Hereford	57	464	36	587	1.220
Aberdeen-Angus	22	431	35	502	1.086
Alman-Angus	284	430	35	542	1.185

Yerlikara Irkı

Yetiştirildiği bölge	Orta ve Kuzey Anadolu
Mevcudu	2,6 milyon baş (yerlilerin %56'sı)
İneklerde ergin canlı ağırlık (kg)	200
Cidago yüksekliği (cm)	110
Laktasyon süt verimi (kg)	700
Günlük canlı ağırlık artışı (g/gün)	600

Provided by Dr. Zafer Ulutus

Doğu Anadolu Kırmızısı

provided by Dr. Zafer Ulutas

Yetiştirildiği bölge	Doğu Anadolu
Mevcudu (baş)	1,4 milyon (yerlilerin %30'u)
İneklerde ergin canlı ağırlık (kg)	250
Cidago yüksekliği (cm)	115
Laktasyon süt verimi (kg)	1.000
Günlük canlı ağırlık artışı (g/gün)	600

Kilis

© 1997 Oklahoma State University

Yetiştirildiği bölge	Suriye Sınırı (Urfa-Mersin)
Mevcudu (baş)	0,2 milyon (yerlilerin %5'i)
İneklerde ergin canlı ağırlık (kg)	400
Cidago yüksekliği (cm)	135
Laktasyon süt verimi (kg)	2.000
Günlük canlı ağırlık artışı (g/gün)	900

Holstein (Siyah Alaca)

Yetiştirildiği bölge	Tüm Bölgeler
Mevcudu (baş)	1,7 milyon (kültür ırkının %65'i)
İneklerde ergin canlı ağırlık (kg)	600
Cidago yüksekliği (cm)	135
Laktasyon süt verimi (kg)	5.500
Günlün canlı ağırlık artışı (g/gün)	1.100

Brown Swiss (Esmer)

provided by Hoard's Dairyman

Yetiştirildiği bölge	Tüm Bölgeler
Mevcudu (baş)	0,6milyon (kültür ırkının %22'si)
İneklerde ergin canlı ağırlık (kg)	600
Cidago yüksekliği (cm)	130
Laktasyon süt verimi (kg)	3.500
Günlün canlı ağırlık artışı (g/gün)	1.100

Jersey

provided by Hoard's Dairyman

Yetiştirildiği bölge	Batı ve Orta Karadeniz
Mevcudu (baş)	0,2 milyon (kültür ırkının %9'u)
İneklerde ergin canlı ağırlık (kg)	300
Cidago yüksekliği (cm)	120
Laktasyon süt verimi (kg)	3.000
Günlün canlı ağırlık artışı (g/gün)	650

Simmental

provided by Beate Milerski

Yetiştirildiği bölge	Orta Anadolu ve Doğu Ege
Mevcudu (baş)	0,1 milyon (kültür ırkının %4'ü)
İneklerde ergin canlı ağırlık (kg)	600
Cidago yüksekliği (cm)	130
Laktasyon süt verimi (kg)	3.500
Günlün canlı ağırlık artışı (g/gün)	1.100

Charolais (Fransa)

© 1997 Oklahoma State University

	Dişi	Erkek
GCAA (g/gün)		1.200
Ergin CA (kg)	800	1.200
Doğum ağırlığı (kg)	40	44
Sağrı yük. (cm)	140	150
Karkas kalitesi		Mükemmel

Limousin (Fransa)

	Dişi	Erkek
GCAA (g/gün)		1.100
Ergin CA (kg)	700	1.100
Doğum ağırlığı (kg)	35	39
Sağrı yük. (cm)	138	148
Karkas kalitesi		Yüksek

Angus (İskoçya)

	Dişi	Erkek
GCAA (g/gün)		1.000
Ergin CA (kg)	550	850
Doğum ağırlığı (kg)	25	28
Sağrı yük. (cm)	125	135
Karkas kalitesi		Yüksek

Hereford (İngiltere)

provided by Dr. Robert Kropp

	Dişi	Erkek
GCAA (g/gün)		1.000
Ergin CA (kg)	600	900
Doğum ağırlığı (kg)	30	33
Sağrı yük. (cm)	130	136
Karkas kalitesi		Yüksek

Shorthorn (İngiltere)

provided by the American Shorthorn Association

	Dişi	Erkek
GCAA (g/gün)		1.000
Ergin CA (kg)	600	900
Doğum ağırlığı (kg)	35	37
Sağrı yük. (cm)	130	136
Karkas kalitesi		Yüksek